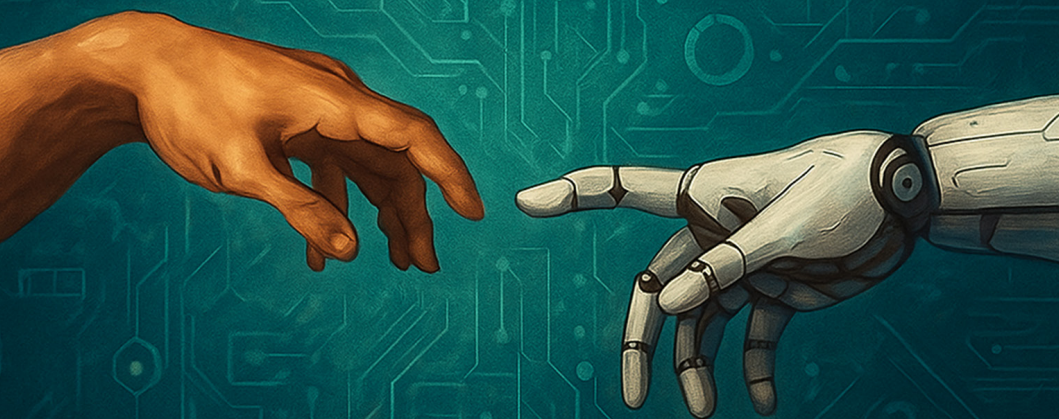

ADEM ARIS

MAD
4

M. MEHMET ÜNVER

ADEM ARIS

MAD 4

M. Mehmet Ünver

*En derin kimliksizlik belki de
farkında olmadan yaşamaktır.*

“Adını kendisi seçen Adem’e. Bir gün onu insanların arasına indireceğime söz vermiştim.”

M. Mehmet Ünver
Reutlingen, 11.09.2025

1. Bölüm

İstanbul, 2036

Mad telefonunun titreşimiyle uyandı. Saate baktı. Yediyi on geçiyordu. Alarmı bir kez daha ertelemek istedi ama vazgeçti. Birkaç dakika sonra kalkıp mutfağa geçti. Kahve makinesini çalıştırdı, buzdolabından süt ve kaşar peyniri çıkardı. İki dilim ekmeğin arasına peyniri yerleştirip kahvesiyle birlikte masaya oturdu.

Kahvaltısını yaparken telefonundaki kişisel asistanı açtı.

"Günaydın Adem."

"Günaydın dostum."

"Bugünkü programım nedir?"

"Saat dokuzda araştırma ekibi toplantın var. Dün akşam tamamlanan veri analizi için bir dosya hazırlamıştın. Doktora başvurusunun son tarihi yaklaşıyor."

"Başvuruyu ne zaman tamamlamam gerekiyor?"

"Son teslim tarihine on dört gün kaldı. Son güne gönderim işlemi bırakmamamı öneririm."

Mad gülümsedi. "Bunu dün de söyledin."

"Anneni araman gerekiyor."

Ayfer'i aramayı iki gündür erteliyordu. Önceki akşam da konuşmayı düşünmüş, sonra Defne'yle telefonda oyalanmıştı.

"Adem, annemi öğleden sonra aramam için hatırlat."

"Günlük hatırlatma etkin."

"Biliyorum. Kapatma."

"Hatırlatma korunacak. Akşam saatlerinde yağmur bekleniyor."

"Teşekkürler dostum."

Ekranı kısa bir onay belirdi. Mad telefonu bırakıp kahvesini bitirdi. Müzeyyen'in yatak odasının kapısı kapalıydı. Anneannesi bazen gece yarısına kadar çalışır, sabahları geç kalkardı. Onu uyandırmamak için mutfaktaki boş su sürahisini doldurdu, çantasını aldı.

Evden çıkarken çalışma odasının önünde durdu. Kapı aralıktı. Masanın üzeri kitaplar, fotoğraflar ve eski kâğıtlarla doluydu. Bir köşede üst üste konmuş üç kalın dosya duruyordu. Müzeyyen aylardır bunlar-

la uğraşıyordu. Mad bir gece birkaç sayfa okumuş, sıkılıp bırakmıştı. Anneannesinin eski bir öğrencisinin hayatına neden bu kadar zaman ayırdığını anlayamıyordu.

Kapıyı yavaşça kapatıp çıktı.

Samatya'dan Topkapı'ya giderken sabah trafiği ağırlaşmaya başlamıştı. Davutpaşa Caddesi'ne yaklaştığında saate baktı. Dokuzdaki toplantiya yetişecekti.

Koç Üniversitesi Translasyonel Tıp Araştırma Merkezi'ne vardığında Baran çoktan bilgisayarının başındaydı. Ekranlardan birinde uzun veri tabloları, diğesinde renkli grafikler vardı. Mad çantasını bırakırken Baran sandalyesini ona çevirdi.

"Günaydın sana da."

"Günaydın."

"Dün gece gönderdiğin sonuçlara baktım, sorun var."

"Ne sorunu?"

Baran grafiği gösterdi. "İki örnek grubunun dağılımı birbirine benze-miyor. Analiz doğruysa ilginç. Değilse bütün hafta boşa çalıştık."

Mad yanına oturdu. Örnek numaralarını, kullanılan değişkenleri ve ekrandaki iki ayrı kümeyi inceledi. Aralarındaki uzaklık beklediğinden belirgindi.

"Kalite kontrolünden geçti mi?"

"Geçti."

"Eksik örnek?"

"Yok."

"Düşük kaliteli okumalar?"

"Eşik altında kalanları dışarıda bıraktık."

Mad farenin kontrolünü alıp örneklerin hazırlama tarihlerini aradı.

"Laboratuvar kayıtları nerede?"

"Defne'de olması lazım."

"Çağırdın mı?"

"Sabahın köründe laboratuvara girmiş. Senin aksine birileri burada çalışıyor."

Mad saatine baktı. "Dokuzu bile geçmedi."

"Bazılarımız için gün erken başlıyor."

"Sen bütün gece burada mıydın?"

"Hayır. Evde uyudum. Sabah erkenden gelip senin hatalarını buldum."

"Öyleyse önce hata yaptığımı kanıtlı."

"Sen de hemen savunmaya geçiyorsun."

“Bilimsel yöntem.”

“Hayır, kişisel alışkanlık.”

Mad gülümsedi ve ekrandaki ikiz çiftlerinden birini seçti. Çalışmanın temelini, genetik yapıları birbirine çok yakın olan tek yumurta ikizlerinden alınmış örnekler oluşturuyordu. Araştırmacılar, DNA dizileri büyük ölçüde aynı olmasına rağmen bu insanların bazı biyolojik özelliklerinin neden farklılaşabildiğini inceliyordu.

Mad’in görevi örnekleri laboratuvarda işlemek değil, cihazlardan gelen büyük veri dosyalarını çözümlemektir. Biyolojik farklılıklarla teknik hataları ayırmak için bazen tek bir örneğin peşinde saatler harcıyordu.

“Şu ikisine bak,” dedi. “Aynı ikiz çiftinin örnekleri ayrı kümelerde. Bu kadar farklılaşmaları imkânsız demiyorum. Ama önce nedenini bilmiyoruz.”

“Farklı yaşam koşulları?”

“Olabilir.”

“İşte araştırdığımız şey de bu.”

“Evet. Ama cihazların yarattığı farkı insanların yaşamına bağlarsak neyi araştırmış oluruz?”

Baran güldü. “Seninle tartışmanın kötü tarafı, bazen haklı olman.”

Mad gelen dosyada hazırlama tarihi sütununun boş bırakıldığını fark etti. Eski kayıtlarda ise bazı örnekler farklı günlerde işlenmiş görünüyordu.

“Defne’ye soralım.”

Telefonundan mesaj gönderdi: “Laboratuvar kayıtlarını kontrol etmemiz gerekiyor. Müsait olunca yukarı gelir misin?”

Cevap hemen geldi: “Önce günaydın demeyi öğren.”

Mad yazdı: “Günaydın. Bir de kahve getirebilir misin?”

“Laboratuvarda kahve servisi yok.”

“O zaman yalnızca seni bekliyoruz.”

Baran ona baktı. “İş mesajı mı?”

“Evet.”

“Çok eğlenmiş görünüyorsun.”

“İşimizi seviyoruz.”

“İkiniz de mi?”

Mad cevap vermedi.

Defne birkaç dakika sonra geldi. Açık renk bir kazak ve koyu pantolon giymiş, saçlarını ensesinde toplamıştı. Elindeki tablete bakarak odaya girdi.

“Günaydın. Şimdi ne oldu?”

Mad grafiği gösterdi. "İki örnek grubu ayrılıyor. Hazırlama tarihleri son dosyada yok. Senin kayıtlarınla karşılaştırmak istiyoruz."

Defne yanlarına oturdu. Ekranı incelerken gülümsemesi kayboldu.

"Bunlar geçen ayki ikinci seri."

"Evet."

"İlk seride kullandığımız hazırlama kiti sonradan değişti. Birkaç örneği yeniden çalışmıştık."

"Bunu veri dosyasına yazdınız mı?"

"Laboratuvar kaydında var."

"Bize gelen dosyada yok."

Defne ona döndü. "Ben göndermedim o dosyayı."

Baran ellerini kaldırdı. "Kimse seni suçlamıyor."

"Mad'ın yüzüne bakınca öyle görünmüyor."

Mad güldü. "Ben zaten böyle bakıyorum."

"Farkındayım."

Defne tabletinde hazırlama tarihlerini, kullanılan yöntemleri ve cihaz çalışmalarını gösteren tabloyu açtı. Bazı ikiz çiftlerinin örnekleri ayrı serilerde işlenmişti.

"İşte," dedi Mad. "Aynı çiftin örnekleri farklı günlerde hazırlanmış."

"İlk serinin birkaç örneğini yeniden hazırlamak zorunda kalmıştık," dedi Defne. "Önceki raporda açıklamıştım."

"Bana gelmemiş."

"Gönderirim."

Baran iki elini birbirine vurdu. "Demek suçlu bulundu."

"Henüz neyin değiştiğini bilmiyoruz," dedi Defne.

Mad başını salladı. "İşte bu yüzden Defne'yle çalışmayı seviyorum."

"Yalnızca bu yüzden mi?" diye sordu Baran.

Defne, Mad'a bakmadan cevap verdi. "Baran, sen kendi bilgisayarına dön."

"Ben burada bilim yapmaya çalışıyorum. Siz kişisel meselelerinizi sonra konuşun."

Saat dokuza birkaç dakika kalmıştı. Mad yeni kayıtları bilgisayarına aktardı. Hazırlama serilerinin etkisini hesaplamadan ilk grafiği biyolojik bir bulgu olarak yorumlayamazlardı.

Toplantı odasında Dr. Aylin onları bekliyordu. Masada üç araştırmacı daha vardı. Ekranda aylık çalışma planı açıldı. Aylin, kırklı yaşlarının ortasında, konuşurken gereksiz ayrıntılara girmeyen, başkalarının sözünü kesmekten hoşlanmayan bir bilim insanıydı. Araştırmacının sonuçları söz konusu olduğunda ise herkesten aynı titizliği beklerdi.

“Başlayalım. Mad, son analiz?”

Mad bilgisayarını ekrana bağladı. Örnek sayısını ve tamamlanan kalite kontrollerini gösterdikten sonra iki kümeli grafiği açtı.

“Beklediğimizden güçlü bir ayrım var. Ancak laboratuvar hazırlama serileriyle ilişkili olabilir. Defne’nin kayıtlarını yeni aldım. Analizi bu değişkenlerle tekrarlamamız gerekiyor.”

Aylin grafiğe baktı. “Yani şu an sonuç çıkaramıyoruz.”

“Kesin bir biyolojik yorum yapamayız.”

“Ne kadar sürer?”

“Öğleden sonraya kadar ilk karşılaştırmayı bitirebilirim. Güvenilirlik için bazı kontrollerin yeniden yapılması gerekecek.”

“Önce onları yapın,” dedi Aylin. “Bir haftalık çalışmanın boşa gitmesini istemiyorum ama yanlış sonuçla devam etmek daha kötü.”

Defne, bazı örneklerin yeniden ölçülmesi gerekebileceğini, hazırlama yönteminin etkisinin dışlanmadığını hatırlattı. Aylin, ikisine ortak bir kontrol listesi hazırlamalarını, Baran’a da veri aktarımında kaybolan sütunu araştırmasını söyledi.

Baran iç çekti. “Hep bana geliyor.”

“Çünkü senin sorumluluk alanın.”

“Biliyorum hocam.”

Toplantının devamında örneklerin geliş tarihleri, bütçe ve gelecek ayki sunum ele alındı. Sonunda Aylin, Mad’a döndü.

“Başvurun ne durumda?”

“Son düzenlemeleri yapıyorum.”

“Referans mektubunu hazırladım. Ama araştırma önerinin son şeklini hâlâ görmedim.”

“Bu hafta göndereceğim.”

“Geçen hafta da bunu söyledin.”

Defne başını eğdi. Mad gülümsedi. “Bu kez gerçekten.”

Aylin kalemını masaya bıraktı. “Burada yaptığın işi biliyorum. Başvuracağın programlar da görmeli. Ama sen zamanında göndermeden ben bir şey yapamam.”

“Biliyorum hocam.”

“Bildiğinden eminim. Uygulamayı bekliyorum.”

Toplantıdan sonra Defne kapının yanında onu bekliyordu.

“Bu hafta gerçekten gönderecek misin?”

“Sen de mi başlayacaksın?”

“İki aydır aynı dosyayı düzeltiyorsun.”

“İyi bir araştırma önerisi hazırlamak kolay değil.”

"Hayır. Ama sürekli düzeltirsen hiçbir zaman bitmez."

Koridorda birlikte yürüdüler. Defne laboratuvara dönecekti; Mad'ın odası üst kattaydı. Merdivenlerin başında durdular.

"Öğlen yemek?" diye sordu Defne.

"Biraz erken bitirebilirim."

"Her zamanki cevap."

"Sen de her zaman acele ediyorsun."

"Benim işim saat üçte bitebilir. Senin bilgisayarların gece de çalışıyor."

"Çok adaletsiz bir iş bölümü."

Defne güldü. "Bunu Aylin Hoca'ya söyle."

Mad onu hafifçe kendisine çekip yanağından öptü. Defne çevreye bakmadı bile. Yaklaşık bir yıldır tanıyor, sekiz aydır birlikteydiler. Önce proje toplantılarında karşılaşmış, uzun süre yalnızca iş konuşmuşlardı. Bir akşam geç saate kadar laboratuvar kayıtlarını birlikte düzenlerken başlayan sohbetler, iş çıkışı yemeklerine dönüşmüştü. İlişkilerini araştırma merkezinde saklamıyor, yalnızca özel hayatlarını herkesin önünde konuşmamaya özen gösteriyorlardı.

Defne laboratuvara yöneldi. Mad arkasından seslendi.

"Bu akşam için planımız ne?"

Defne döndü. "Planımız var mıydı?"

"Geçen gün bir şey söylemiştin."

"Sen dinlemedin."

"Dinledim. Unuttum."

"Bunlar aynı şey değil."

Mad telefonundaki asistanı açtı. "Adem, bu akşamki planımı göster."

Ekranda bir hatırlatma belirdi: 19.30, Defne ile akşam yemeği.

Defne başını iki yana salladı. "Benimle buluşmak için bile bunu kullanıyorsun."

"Unutmamak için."

"Beni unutuyorsun demek."

"Yemek saatini."

"Pek rahatlatıcı olmadı."

Mad güldü. Defne omzuna hafifçe vurup uzaklaştı.

Öğleden sonra Mad, laboratuvar kayıtlarını örnek kimlikleriyle eşleştirip verileri yeniden işledi. Hazırlama serileri hesaba katılınca birbirinden uzak görünen kümeler belirgin biçimde yaklaştı. Yine de bazı örnekler ayrı kalıyordu. Sonuçları farklı yöntemlerle karşılaştırırken kullandığı dosyaları, program sürümlerini ve yaptığı değişiklikleri kaydetti.

Analizin başka araştırmacılar tarafından tekrarlanabilir olması gerekiyordu.

Saat üçe yaklaşırken Baran yanına geldi.

"Ne çıktı?"

"İlk ayrımın önemli bir kısmı teknikmiş."

"Tamamı mı?"

"Hayır."

"İlginç."

"Olabilir. Önce kalan farkın nedenini anlamamız gerek."

Baran ekrana baktı. "Sence gerçekten yaşam koşullarıyla ilişkili bir şey bulabilir miyiz?"

Mad düşündü. "Bazı ilişkiler bulabiliriz. Ama birinin neden farklı yaşlandığını ya da hastalandığını tek bir veri tablosundan çıkaramayız. İnsanların nasıl yaşadıklarını da bilmemiz gerekiyor."

"Verilerde var."

"Bir kısmı var. Geri kalanını tahmin ediyoruz."

Baran gülümsedi. "İnsanları bilgisayara sığdırmak zor."

"İnsanları sığdırmıyoruz. Ölçebildiklerimizi karşılaştırıyoruz."

"Sen böyle söyleyince işimiz daha az heyecanlı geliyor."

"Yanlış sonuca varmak daha mı heyecanlı?"

"Bazen."

Mad kahkaha attı.

Aylin'e kısa bir rapor gönderdi. Hazırlama serilerinin etkisini ve hâlâ açıklanamayan örnekleri gösterdi. Ardından bilgisayarının köşesinde açık duran doktora başvurusuna döndü.

Araştırma önerisi, öz geçmişi, referans mektupları ve proje belgeleri tamamlanmıştı. Geriye başvuruyu göndermek kalmıştı. Yine de dosyayı her açışında değiştirecek bir şey buluyordu. Ekranda araştırma önerisinin başlığı duruyordu:

Genetik Özdeşlik ve Gelişimsel Farklılıklar.

Genetik bakımdan birbirine çok yakın bireylerin çevre, epigenetik düzenleme ve gelişim süreçleri nedeniyle farklılaşmasını ele alıyordu. Giriş bölümünü yeniden okudu; bir cümleyi taşıdı, başka birini sildi, sonra aynı paragrafı bir kez daha düzenledi.

New York'a dönüş dönmeyeceğine de karar verememişti. Orada okumuş, yüksek lisansını tamamlamış ve ilk araştırma deneyimini kazanmıştı. İstanbul'a iki yıllık bir sözleşmeyle gelmişti. Şimdi çalışmaları tamamlanırken kariyerine nerede devam edeceğini düşünüyordu. Eskiden başvurur, kabul edildiği yere gider, yeni bir hayat kurardı. Artık

Defne'nin de kendi planları vardı.

Telefonu titreşti. Ayfer'i araması için Adem'den gelen hatırlatmaydı. Mad başvuru dosyasını kapatıp annesini görüntülü aradı. Ayfer birkaç çalıştan sonra görüntülü görüşmeyi reddedip sesli aramaya geçti.

"Merhaba anne. Neden görüntülü konuşmak istemedin?"

"Oğlum, hastanedeyim. Odamda başka hastalar var. Konuşmak için koridora çıktım. İki gündür seni arıyorum."

"Ben de seni arayacaktım."

"Öyle mi?"

"Evet."

"Ne zaman?"

"Şimdi aradım ya."

Ayfer güldü. Sesi yorgundu, kırılgınlığı da hemen kaybolmamıştı. Sağlığını, işini, yemek yiyip yemediğini sordu. Mad cevapladıktan sonra Hamit'i merak etti.

"Boston'da. Geçen hafta görüştük," dedi Ayfer. "Çocuklarla uğraşıyor. Sana da selamı var."

"Beni arasın o zaman."

"Sen de onu arayabilirsin."

"Sen bugün herkesten şikâyetçisin."

"Çocuklarımin ikisi de beni aramayı unutursa şikâyet ederim."

Mad gülümsedi. Hamit'le arasında büyük bir yaş farkı vardı. Çocukluğunda ağabeyini ara sıra gelip hediyeler getiren bir yetişkin gibi hatırlardı. Yıllar içinde yakınlaşmışlardı. Hamit artık kendi ailesiyle meşguldü; yine de önemli günlerde konuşur, kimi zaman meslekleri üzerine, kimi zaman annelerinin alışkanlıkları hakkında şakalaşırlardı.

Ayfer bu kez Müzeyyen'i sordu.

"Anneannen nasıl?"

"İyi. Dün akşam yine çalışma odasında sabahladı."

"Biraz dinlensin artık."

"Bana söyleme, kendisine söyle."

"Söylüyorum. Beni dinlemiyor."

"İkinizi de tanıdığımı göre şaşırmadım."

"Sen de bizi pek dinlemiyorsun."

Mad güldü. Sonra doktora başvurusunu anlattı. Ayfer programın nerede olduğunu, ne zaman başlayacağını ve İstanbul'daki sözleşmesi bitince ne yapacağını sordu.

"Henüz karar vermedim."

"Defne ne diyor?"

"Konuşuyoruz."

"Ama?"

"Bir ama yok."

"Olmasa böyle söylemezdin."

Mad sustu. "Anne, daha hiçbir şey belli değil."

"Tamam. Ben sadece soruyorum."

"Biliyorum."

Ayfer'in sesi yumuşadı. "Kendi hayatını kuruyorsun, oğlum. Benim istediğim de bu. Yalnız kararlarınızı verirken birbirinizi kırmamaya çalışın."

"Tamam anne."

Telefonu kapattığında bir süre ekrana baktı. New York'taki çocukluğunu, İstanbul'a taşınmalarını, okulunu ve Müzeyyen'in evindeki uzun akşamları düşündü. Üniversite için Amerika'ya yeniden gittiğinde Ayfer onu havaalanında uğurlamış, ağlamamaya çalışmıştı. Uçağa bindikten sonra da uzun bir mesaj göndermişti.

Farklı kıtalarda yaşamaya alışmışlardı. Yine de her konuşmalarında çocukluğundan kalan yakınlığı hissediyordu.

Baran kapıdan başını uzattı.

"Çıkıyor musun?"

"Birazdan."

"Ben gidiyorum. Yarın görüşürüz."

"Yarın."

"Başvurunu bitir."

Mad elini salladı. "Sen de rahat bırak."

Baran güldü. "Bu işte yalnızca Aylin Hoca'nın baskısı yetmez."

Mad araştırma dosyalarını kurumsal sisteme, doktora başvurusunun son hâlini de kişisel çalışma alanına kaydetti. Ardından çantasını hazırlayıp çıktı.

2. Bölüm

Dışarı çıktığında Defne onu binanın girişinde bekliyordu. Telefonuna bakıyordu; Mad yaklaşınca başını kaldırdı.

"Bitirebildin mi?"

"Hangisini?"

"İşini."

"Bugünkü kısmını."

"Başvuru?"

"Onu da bitireceğim."

Defne gülümsedi. "Seni tanımasam inanırdım."

Birlikte yürümeye başladılar. Hava kararıyordu. Akşam trafiği yoğunlaşmış, kaldırımdaki insanlar birbirlerini geçmeye başlamıştı. Mad gün içinde elde ettikleri sonuçlardan, Defne de ertesi gün yeniden ölçülecek örneklerden söz etti. Sonra iş konuşmayı bıraktılar.

Yemek yiyecekleri yere vardıklarında masayı Defne seçti. Mad menüyü incelerken onun sustuğunu fark etti.

"Ne oldu?"

"Bir şey olmadı."

"Bu cevap tehlikeli."

Defne gülümsedi ama hemen konuşmadı.

"Mad, sana bir şey soracağım."

"Sor."

"New York'a gidersen ne olacak?"

Mad menüyü bıraktı. "Bunu konuşmuştuk."

"Konuşmuştuk. Ama karar vermedik."

"Çünkü henüz kabul edilmedim."

"Ben kabul edilersen ne olacağını soruyorum."

Mad biraz düşündü. "Senin de gelmeni isterim."

"Benim de işim var."

"Biliyorum."

"Buradaki projeyi bırakmam gerekecek. Üstelik gelecek yıl ben de başka bir araştırmaya başlayabilirim."

"Orada da iş bulabilirsin."

"Bulabilirim. Ama bunu sen başvurmadan önce düşünmem gerekmiyor mu?"

Mad ona baktı. Defne kızgın değildi. Yalnızca ciddi bir cevap bekliyordu.

"Haklısın."

"Bunu duymak güzel."

"Her zaman söylemem."

"Biliyorum."

Mad gülümsedi. "Defne, ben seninle birlikte olmak istiyorum. New York'ta da İstanbul'da da."

"Ben de."

"Öyleyse bir yol buluruz."

Defne elini tuttu. "Buluruz. Ama birimizin hayatını diğerinkine göre tamamen değiştirmesini istemiyorum."

"Ben de istemiyorum."

"Bir de anneannenle konuşmalısın."

"Ne hakkında?"

"İleride nerede yaşayacağını."

"Konuşuruz."

"Onu yalnız bırakmak istemiyorsun."

"Yalnız değil ki. Arkadaşları var, çalışmaları var. Annem de gelir."

"Yine de yanında kalmayı seçtin."

Mad sandalyesine yaslandı. "Üniversiteden döndüğümde iki yıllık iş için ev aramak istemedim. Anneannem de burada kal dedi. Çocukluğum o evde geçti. Hem onunla zaman geçirmek hoşuma gidiyor."

"Biliyorum."

"Bazen beni çıldırtıyor."

"Bunu da biliyorum."

"Bir de sürekli tarih anlatıyor."

Defne güldü. "Senin için zor olmalı."

"Benim mesleğimle dalga geçiyor. DNA'yı okumak yerine Sümerce öğrenmem gerektiğini söylüyor."

"Belki ikisini de öğrenebilirsin."

"Sen de mi?"

"Bir dil daha öğrenmenin zararı olmaz."

Mad başını iki yana salladı. "İkiniz birlikte çok tehlikelisiniz."

Yemekler geldi. Sohbetleri işyerindeki küçük olaylara, Baran'ın şakalarına, Aylin'in titizliğine ve hafta sonu yapabilecekleri şeylere döndü. Defne yeniden New York konusunu açmadı. Ama Mad onun sorusunu unutmadı. Bir yıl sonra nerede yaşayacağını gerçekten bilmiyordu.

Bu belirsizlik daha önce onu korkutmazdı. Yeni şehirlere taşınmış, yeni insanlarla tanışmış, karşısına çıkan güçlükleri çalışarak aşmıştı. Yine öyle yapabileceğini düşünüyordu. Yalnız bu kez vereceği karar başka birinin hayatını da ilgilendiriyordu.

Defne'yi Bakırköy'deki evine bıraktıktan sonra Samatya'ya, Müzeyyen'in yanına döndü. Salonda ışık yanıyordu. Ayakkabılarını çıkarırken çalışma odasından bir ses geldi.

"Geldin mi?"

"Hayır. Başkası."

"Terbiyesiz."

Mad gülererek çantasını koltuğa bıraktı, mutfığa geçti. Buzdolabını açıp kapattı.

"Bir şey ister misin?"

"Çayım var."

"Onu ne zaman yaptın?"

"Biraz önce."

Mad ocaktaki çaydanlığa dokundu. Soğumuştur.

"Biraz önce dediğin ne zaman?"

Müzeyyen gözlüğünü çıkarıp camını temizledi. "Beni sorgulamaya mı geldin?"

"Hayır. Yeni çay yapacağım."

"Yap o zaman."

Mad çayı ocağa koyup çalışma odasına geçti. Müzeyyen masasının başında, dosyalarından birini okuyordu. Etrafında eski fotoğraflar, kil tablet çizimleri, mektuplar ve bilgisayar dosyaları duruyordu. Mad çocukluğundan beri bu görüntüye alışmıştı. Anneanesi bir şeyin peşine düştüğünde küçük bir ayrıntı için günlerini, bazen yıllarını harcayabilirdi.

"Defne sana selam söyledi."

Müzeyyen gözlüğünün üzerinden baktı. "Sağ olsun. Nasıl?"

"İyi."

"İşi?"

"İyi."

"Aranız nasıl?"

"Anneannel!"

"Ne var?"

"Bir günde bütün soruları bitirme."

Müzeyyen kahkaha attı. "Benim daha çok sorum var."

Mad masadaki üç kalın dosyaya baktı. En üsttekinin kapağını işaret etti.

"Bu yeni kitap mı?"

"Yeni."

"Bitti demiştin."

"Eskisi bitti."

"Öyleyse neden okuyorsun?"

"Bir şeyi unutmuş muyum diye bakıyorum."

Mad sandalyeye oturdu. "Yazdıklarını sen bile unutuyorsan durum kötü."

Müzeyyen gülümsedi. "İnsan bazen en iyi bildiği şeyi bile yeniden okumalı."

"Benim doktora başvurusu gibi."

"Onu hâlâ bitirmedin mi?"

"Sen de mi?"

“Ne?”

“Herkes bugün bunu soruyor.”

“Demek herkesin bir bildiği var.”

Mad bir süre sustu. “Hayatımı değiştirecek bir karar olduğunu bilmek beni tedirgin ediyor.”

“New York’a taşınmayı mı kastediyorsun?”

“Her şeyi.”

“Önemli kararlar insanı kaygılandırır, çocuk. Ama bir gün tercih yaparsın. Hayat da devam eder.”

“Seçtiğim araştırma konusu da beni kaygılandırıyor.”

“Konu ağır mı?”

“Sonuçlarını belirlemek benim elimde değil. Yıllarımı verdiğim hâlde sonuç alamazsam başarısız görüneceğim.”

“Bu kadar ciddi demek?”

“Evet.”

“İsim yapmak istiyorsan bedelini de göze alman gerekir.”

“Genetik Özdeşlik ve Gelişimsel Farklılıklar sıradan bir konu değil.”

“Ben ne anlarım bu terminolojiden? Bana Sümer tabletlerini sor.”

Mad gülümsedi. “Aynı genetik yapının neden aynı yaşamı ortaya çıkarmadığını anlamak istiyorum. İnsanların yalnızca kalıtsal özelliklerinden ibaret olmadığı açık. Ama genetik yapıyla yaşadıkları çevrenin etkisini hangi ölçüde ayırabileceğimi hâlâ tam açıklayamıyorum.”

Müzeyyen birden ciddileşti. Gözlerini önündeki dosyaya indirdi. Az önce hevesle soru soran kadın sanki konuşmaya ilgisini kaybetmişti.

“Ne oldu ihtiyar? Konu ağır mı geldi?”

Müzeyyen kalemini alıp ona fırlatacak gibi yaptı. “Seni, çocuk!”

Mad kahkaha atıp mutfağa döndü. İki fincan çay doldurdu. Odaya geldiğinde Müzeyyen yine dosyalara gömülmüştü. Mad’ın yanında olduğunu neredeyse unutmuş görünüyordu. Yüzü gülmüyordu. Mad fincanları bırakacak yer ararken Müzeyyen birden önündeki kâğıtları kenara çekti.

Çaylarını içerken Mad, Ayfer’i aradığını söyledi. Müzeyyen, kızının ona yine az yemek yediğini söyleyip söylemediğini sordu. İkisi de güldü.

Gece ilerleyince Mad odasına geçti. Bilgisayarını açtı, doktora başvurusunun son hâlini yeniden gözden geçirdi. Birkaç cümleyi düzeltti, araştırma planını kontrol etti ve dosyayı kaydetti.

Telefonunun ekranı aydınlandı.

ADEM — Görev güncelleme durumu.

Saat dokuzda veri kontrolü toplantısı, anneni aramak ve doktora

başvurusunun tamamlanması için hatırlatmalar yapıldı.

Mad son bildirimde gülümsedi.

“Adem, doktora başvurusunu yarın akşama ertele.”

Ekranda kısa bir onay belirdi. Mad telefonu ters çevirip masaya bıraktı. Ardından lambayı söndürdü.

3. Bölüm

Sabah araştırma merkezinde alışılmadık bir telaş vardı. Gece yapılan sistem güncellemesinden sonra bazı veri dosyalarına erişilemiyordu. Baran bir yandan teknik destek birimiyle konuşuyor, bir yandan ekrandaki uyarıları kapatmaya çalışıyordu. Mad içeri girdiğinde onu iki telefon arasında buldu.

“Günaydın,” dedi Mad.

Baran başını kaldırmadan elini salladı. “Pek günaydın sayılmaz. Sistem yine kafayı yedi.”

“Ne oldu?”

“Gece güncelleme yapmışlar. Şimdi dosyaların yarısı açılmıyor. Aylin Hoca da öğleden önce rapor istiyor.”

Mad çantasını bırakıp bilgisayarını açtı. Bağlantıları kontrol ettiğinde dosyaların silinmediğini, yeni sistemde erişim yollarının değiştiğini gördü. Baran’a gösterdi. Birkaç denemeden sonra bekleyen veriler yeniden görünmeye başladı.

“Allah senden razı olsun,” dedi Baran. “Bunları yeniden işlemem gerekecek sanıyordum.”

“Teknik desteğe haber ver. Herkesin bağlantısını düzeltsinler.”

“Önce kahve içeceğim. Sonra bütün dünyayı kurtarabiliriz.”

Mad güldü. Masasına geçtiğinde Baran sandalyesini ona çevirdi.

“Bu akşam ne yapıyorsunuz?”

“Kim?”

“Sen ve Defne. Başka kim olacak?”

“Bir planımız yok.”

“Güzel. Ece yeni bir restoran bulmuş. Haftalardır gitmek istiyor. İki kişi yerine dördümüz gidelim dedim.”

“Nasıl bir yer?”

“Bir sürü ülkenin yemekleri varmış. Ece çok beğeneceğimizi söylüyor.”

“Sen gittin mi?”

“Gitsem sana niye sorayım?”

"Defne'ye sorayım."

"Ben sordum bile. Sen kabul edersen gelirmiş."

Mad kaşlarını kaldırdı. "O hâlde neden bana soruyorsun?"

"Çünkü bu ilişkide son sözü kimin söylediğini henüz çözemedim."

Mad telefonundan Defne'ye mesaj yazdı. Birkaç saniye sonra iki kelimelik cevap geldi: Hadi gidelim.

"Tamam," dedi. "Geliyoruz."

"Harika. Yarın da cumartesi. Gece yarısına kadar oturabiliriz."

"Sen sabahları zaten erken kalkmıyorsun."

"İşte bu yüzden hafta sonlarını seviyorum."

Öğleden sonra sistemdeki sorun çözüldü, rapor da zamanında gönderildi. Defne laboratuvardan geldiğinde buluşma saatini kararlaştırdılar. Mad arabasını alacak, Defne'yle birlikte Karaköy'e gidecekti. Baran ile Ece onları restoranda bekleyecekti.

Akşam trafiği Topkapı'dan çıkarken bile ağırdı. Unkapanı yönüne ilerlediklerinde otomobiller bazı kavşaklarda neredeyse durdu. İki sürücü dar bir geçitte birbirine yol vermeyince arkalarından kornalar yükseldi.

Defne önlerindeki araçları gösterdi. "Bunlardan birini araştırmana alabilirsin."

"Niye?"

"İnsanlar aynı yolda neden bu kadar farklı davranıyor, öğrenirsin."

"DNA örneği mi alalım?"

"Önce ehliyetlerine bakalım."

Mad kahkaha attı.

Karaköy'e yaklaştıklarında turist otobüsleri, motosikletler ve kalabalık kaldırımlar trafiğe karıştı. Bir köşede kestane kavruluyor, az ileride iki genç müzik yapıyordu. Bir kafeden İngilizce konuşmalar, yan dükkândan Arapça bir telefon görüşmesi duyuluyordu. Valizlerini sürükleyen turistler işten çıkan insanların arasından yol bulmaya çalışıyordu.

Ana caddeye asılmış Türk bayraklarının altında polis araçları sıralanmıştı. Görevlilerden bazıları bariyerlerin yanında duruyor, kalabalığı izliyordu. Aynı kaldırımda insanlar alışveriş poşetleriyle yürüyor, turistler fotoğraf çekiyordu.

"Son günlerde polis sayısı arttı," dedi Defne.

"Ankara'daki olaydan sonra olabilir."

"Belki. İnsan ister istemez tedirgin oluyor."

Mad gözlerini yeniden yola çevirdi. Birkaç dakika sonra otoparka girdiler.

Restoran, eski bir hanın yenilenmiş avlusundaydı. Sokağa bakan kapıdan geçip taş duvarlı, yüksek tavanlı bir koridora girdiler. Avlunun üzeri saydam bir örtüyle kapatılmıştı. Eski sütunların arasına masalar yerleştirilmiş, duvarlardaki küçük lambalar mekâna sıcaklık katmıştı. Bir bölümde Gürcü usulü hamur işleri hazırlanıyor, başka bir taraftan közlenmiş patlıcan ve baharat kokuları yükseliyordu. Açık mutfakların önünde farklı diller konuşuluyordu.

Defne Mad'ın koluna girdi. "Nasıl buldun?"

"İlginç. Burası restoran mı, küçük bir pazar yeri mi?"

"İkisi birden galiba."

Baran masadan el sallıyordu. Yanındaki genç kadın ayağa kalktı. Omuzlarına dökülen koyu saçları, canlı bakışları ve konuşmadan önce yüzüne yerleşen gülümsemesiyle samimi görünüyordu.

"Sonunda geldiniz!" dedi Baran.

"Trafik yüzünden geciktik."

"İstanbul'da yaşıyorsan bunu mazeret saymıyorlar."

Ece araya girdi. "Ben Ece. Sizinle tanışmayı uzun zamandır istiyordum."

Defne ona sarıldı, Mad elini sıktı.

"Baran senden çok söz ediyor," dedi Ece.

"Umarım iyi şeylerdir."

"Çoğunlukla."

Masaya oturduklarında Ece restoranı nasıl bulduğunu anlattı. Kent planlaması alanında çalışıyor, özellikle eski mahallelerin dönüşümüyle ilgileniyordu. Geçen ay hanın bulunduğu sokakları incelemeye gelmiş, avluyu görünce aklında tutmuştu.

"Burada birkaç mutfak ortak çalışıyor," dedi. "Bir masada dört farklı ülkenin yemeği olabiliyor."

Baran menüyü açtı. "Ben bildiğim bir şey yiyeceğim."

Ece ona baktı. "Bunun için mi buraya geldik?"

"Ben sizinle birlikte olmak için geldim. Aç kalmak için değil."

Mad menüdeki adlardan birini gösterdi. "Şunu nasıl söylüyorlar?"

"Hinkali," dedi Baran.

"Yedin mi?"

"Hayır."

"O zaman bu kadar emin konuşma."

"Okumasını biliyorum."

Sonunda ortaya paylaşılabilecekleri Gürcü hamur işleri, mezeler, fırınlanmış sebzeler ve baharatlı etler söylediler. Baran ayrıca patates kı-

zartması istedi.

"Seni buraya getirmekle hata etmişim," dedi Ece.

"En azından patatesin tadından eminim."

"Sen bilim insanı değil misin?" diye sordu Mad. "Denemeden nasıl bileceksin?"

"Deney yaparken kontrol grubu da gerekir."

Yemekler gelince Baran sıcak hinkalilerden birini çatalıyla kesmeye çalıştı. İçindeki su tabağına döküldü. Ece gülmeye başladı.

"Böyle yenmiyor!"

"Şimdi mi söylüyorsun?"

"Önce sorsaydın."

"Ben yemek yemeye geldim. Kullanım kılavuzu okumaya değil."

Mad karşı masadaki birini izleyip hamur işini tepesinden tuttu. "Bak, böyle."

"Sen nereden biliyorsun?"

"Gözlem yaptım."

"Bilimsel gözlem!"

"En azından biriniz öğrenebiliyor," dedi Ece.

Sohbet ilerledikçe ilk çekingenlik dağıldı. Ece eski mahalleleri anlattı, Baran laboratuvarında yanlış sunum dosyasını açan bir araştırmacıyı taklit etti. Defne hikâyeyi abarttığını söyleyince hepsi gülmüştü. Bir süre sonra sokaktan yükselen siren sesi konuşmalarını böldü. Dördü de kapıya baktı. Ses uzaklaştığında Ece bardağını masaya bıraktı.

"Hepimiz aynı anda döndük."

"Son haberlerden sonra normal," dedi Defne.

"Dün çalıştığım binanın önünde bir çanta unutulmuştu," dedi Ece. "Güvenliğe haber verdiler, yarım saat herkesi dışarı çıkardılar."

"Ne çıktı?" diye sordu Baran.

"Bir öğrencinin spor çantası. Ama kimsenin aklına ilk gelen artık sahibinin dönüp dönmeyeceği olmuyor."

"Ankara'daki bombanın etkisi," dedi Defne. "Patlamamış olması bile insanları korkuttu."

Baran bardağını bıraktı. "Son Darbe operasyonunu da düşünün. Televizyonlarda her gün aynı haberler. Birkaç haftada her şeyin biteceğini söylüyorlar."

"Kim bilir kaçınıcı kez," dedi Ece.

"Sen hiç güvenlik önlemi alınmasın mı istiyorsun?"

"Öyle demedim. Ama güvenlik yalnızca polis ve asker sayısı değil." Ece bir an durdu. "Geçen ay bir mahallede çalışıyorduk. İnsanlar sokak

lambası, çocuk parkı, rahat yürünebilecek kaldırım istiyordu. Bir kadın, karanlıkta kızını markete gönderemediğini söyledi. Başka biri evinin önünde sürekli polis aracı bulunmasından rahatsızdı. İkisi de güvenlik istiyordu, ama aynı şeyi kastetmiyorlardı.”

“Çünkü tehlikeleri farklı,” dedi Defne.

“Yine de Ortadoğu’da silahlı örgütler varken devletlerin hiçbir şey yapmasını bekleyemezsin,” dedi Baran.

“Beklemiyorum. Yalnız aynı önlemin herkese güven vermediğini söylüyorum.”

Mad da söze katıldı. “Barış için de öyle. Herkes aynı kelimeyi söylüyor ama neyin bitmesini istediğini sormak gerekiyor.”

“Sen neyin bitmesini isterdin?” diye sordu Defne.

“İnsanların birbirinden korkmadan yaşayabilmesini. Bir de birbirlerini neden düşman gördüklerini anlamalarını.”

“Bunu sağlamak kolay değil,” dedi Baran.

“Kolay olduğunu söylemedim.”

“Bazen insanlar anlaşmak istemiyor.”

“Bazen de anlaşılırlarsa neyi kaybedeceklerinin hesabını yapıyorlar,” dedi Ece.

“Üstelik herkes aynı geçmişini hatırlamıyor,” diye ekledi Defne.

Mad karşı çıkmadı. Masadaki boş tabaklara baktı. Konuşulanların kesin cevabı yoktu. Baran’la Ece’nin her konuda anlaşamadıkları hâlde birbirlerini dinleyebilmesi hoşuna gitmişti.

Garson tabakları toplarken avlunun yanındaki ekranda sessiz bir haber yayını başladı. Dünya ile Ay’ın arasında parlak bir nokta gösteriliyordu.

“Yine göktaşı mı?” diye sordu Ece.

“Apophis geri mi gelmiş?” dedi Baran.

Defne güldü. “Apophis’in peşini bırak artık.”

“İnsan eski dostunu soramaz mı?”

“2029’da geldi, geçti. Sen hâlâ bekliyorsun.”

“Ben de ona güvenmiştim. Bütün dünya korkmuştu. Sonra selam bile vermeden gitti.”

“Çarpıp gitse daha mı iyiydi?” diye sordu Ece.

“En azından haber değeri olurdu.”

“Baran!” diye çıkıştı Defne.

“Şaka yapıyorum.”

Mad ekrandaki görüntüleri izledi. Apophis’in Dünya’ya yakın geçişi sırasında henüz öğrenciydi. Günlerce yapılan yayınları hatırlıyordu. O

tarihte çarpışma beklenmiyordu, ama gökcisminin yakınlığı bile herkesin ilgisini çekmişti.

"Bu Apophis değil," dedi. "Ay'a yaklaşma olasılığı tartışılan başka bir gökcismi."

"Son hesaplamalar değişmiş," dedi Defne. "Henüz kesin bir şey söyleyemiyorlar."

Ece tatlı menüsünü aldı. "Bir tarafta savaş, bir tarafta ekonomi, burada da gökten gelecek taş konuşuluyor. Aynı gezegende yaşadığımızı unutuyoruz galiba."

"Benim gündemim şu anda tatlı," dedi Baran.

"Dünya tehlikede, sen tatlı seçiyorsun!"

"Karnı aç adam dünyayı mı umursar?"

"Bak, bu konuda seni anlıyorum," dedi Mad.

Ece başını iki yana salladı. "Şaka bir yana, gerçekten büyük bir gökcismi çarpacak olsa sınırların ne anlamı kalırdı? Bir yerde insanlar seçimleri konuşuyor, başka yerde kuraklıkla uğraşılıyor."

"Yine de herkes aynı ölçüde etkilenmez," dedi Defne. "Bazı ülkelerin önlem alacak imkânı var, bazılarının yok."

"Yani bütün insanlık aynı gemide, ama herkes başka kamarada," dedi Baran.

"Senin kamaranın mutfağa yakın olduğuna eminim," dedi Ece.

Gülüşmeler yatışınca Mad konuştu. "Dünya tek bir yer, ama üzerinde yaşayan herkes için başka bir dünya. Aynı haberi izliyoruz, hepimizin aklına başka bir şey geliyor. Ece şehirleri düşünüyor, Baran yemeği..."

"İtiraz ediyorum!"

"Sen de araştırmaları düşünüyorsun," dedi Mad gülerek. "Defne kimin nasıl etkileneceğini düşünüyor. Ben de insanların aynı şeye neden farklı tepki verdiğini."

"Şimdi yine genetiğe mi geleceğiz?" diye sordu Defne.

"Ne düşündüğümü biliyorsun."

"Sekiz aydır dinliyorum seni. Biraz öğrenmiş olabilirim."

Baran çatalını kaldırdı. "Lütfen laboratuvarı buraya taşımayın."

"Hayır, anlatsın," dedi Ece. "Merak ettim."

Mad önündeki iki su bardağına baktı. "Tek yumurta ikizlerini düşün. Genetik yapıları neredeyse aynı olsa da farklı koşullarda farklı özellikler geliştirebiliyorlar. Genlerin etkinliği, yaşlanmayla ilgili değişiklikler, bazı hastalıkların ortaya çıkışı... Aynı başlangıç, aynı hayat demek değil."

"Mesela biri şişman, öbürü zayıf olabilir," dedi Baran.

"O da olabilir. Ama yalnızca bundan söz etmiyorum."

Ece düşündü. "Aynı evde büyüseler bile mi?"

"Evet. Onlarda bile farklılık oluşabilir."

Baran Ece'ye döndü. "Seninle aynı evde yaşasak bizden de aynı sonuç çıkmayacak yani."

"Zaten çıkmadığını biliyoruz."

"Bunu bilimsel olarak kanıtlamana gerek yoktu."

Mad gülümsedi. "Biraz önce dünya için konuştuğumuza benziyor. Ortak bir başlangıç herkeste aynı sonucu doğurmuyor."

"Ama benzetmeyi fazla ileri götürmeyelim," dedi Defne. "Genetik süreçlerle toplumların kararları aynı şey değil."

"Doğru. Yalnız farklı sonuçlar ortaya çıkabilmesini kastediyorum."

"Yani aynı gökyüzüne bakıyoruz ama hepimiz aynı şeyi görmüyoruz," dedi Ece.

Baran avlunun saydam tavanına baktı. "Ben şu anda hiçbir şey göremiyorum. Üzerimiz kapalı."

Ece gülerek koluna vurdu. "Bir kez de ciddi ol!"

"Ciddiyim. Bilimsel gözlem yapıyorum."

Tatlılar geldiğinde saat on bire yaklaşıyordu. Ece cevizli tatlıyı çok beğendi. Baran kendi tabağını bitirip Mad'ın tatlısına uzanınca Ece eline vurdu.

"Yeter artık!"

"Bir parça alacaktım."

"Paylaşmayı öğrenmemiz gerektiğini söylemedin mi?"

"Ben kültürlerden söz ediyordum, sen baklavadan!"

Baran geri çekildi. "Kültürlerarası dayanışmanın tadını kaçırttın."

Sohbetleri gece yarısına kadar sürdü. Bir ara müzik başladı, avlunun öteki ucunda birkaç kişi dans etti. Dışarıdan araç sesleri, içeriden farklı dillerde konuşmalar duyuluyordu. Yan masada iki kadın Arapça konuşuyor, ileride İngilizce konuşan gençler gülüşüyordu. Türkçe seslenen garsona açık mutfaktan Kürtçe bir cevap geldi. Mad bir süre çevresini izledi.

"Neye bakıyorsun?" diye sordu Ece.

"İnsanlara. Hoşuma gidiyor."

"Nesi?"

"Burada kimse yan masadakinin hangi dili konuştuğunu önemsemiyor."

Ece çevresine baktı. "Önemseyen de olabilir. Ama şu anda herkes yemeğiyle meşgul."

"Belki de bu daha iyi," dedi Mad.

"Ben başından beri bunu söylüyorum," dedi Baran. "Önce yemek."
Gece yarısını geçince kalktılar. Baran hesabı ödemek istedi, Defne itiraz etti. Sonunda Ece'nin önerisiyle herkes kendi payını verdi.

"Bir dahaki buluşmaya da böyle rahat geliriz," dedi Ece.

Baran omuz silkti. "Ama benim patatesi kimse paylaşmadı."

"Çünkü sen paylaşmadın," dedi Defne.

Dışarı çıktıklarında sokaklar hâlâ canlıydı. Bazı dükkânlar kapanmış, kafelerden müzik yükseliyordu. Taksilerin önünde küçük bir kalabalık vardı; kavşaktaki polisler görevlerine devam ediyordu. Mad bariyerlere baktı, ardından handan çıkan insanların konuşmalarını dinledi. İçeride birbirinden farklı diller aynı avluda yan yana durmuştu. Sokakta herkes aynı bayrakların altından geçiyordu.

Baran ile Ece'nin taksisi gelince vedalaştılar.

"Pazartesi görüşürüz," dedi Baran. "Başvurunu bitirmeyi unutma!"

"Sen de hafta sonu dinlen."

"Benim doktora başvurum yok."

"Zaten bu yüzden rahat uyuyorsun."

Mad ile Defne otoparka yürüdüler. Gece trafiği hafiflemişti. Galata Köprüsü'nden geçip sahil yoluna yöneldiklerinde Defne telefonundaki fotoğraflara bakıyordu.

"Ece'yi sevdin mi?" diye sordu.

"Evet. İyi anlaşıyorlar."

"Baran biraz fazla konuşuyor."

"Senin kadar değil."

Defne ona döndü. "Ben mi fazla konuşuyorum?"

"Bazen."

"Öyleyse bir daha konuşmam."

"Bu kadar kolay mı?"

Defne güldü. Telefonunu çantasına koydu. Sokak lambalarının ışıkları yüzlerinden geçiyordu.

"Bu akşam güzeldi," dedi.

"İyi ki gitmişiz."

"Ece gelecek hafta yine bir yere götürmek istiyor."

"Bu kez ne yiyeceğiz?"

"Sürpriz."

"Baran'la birlikte aç kalacağız galiba."

Defne elini Mad'ın koluna koydu. "Merak etme, sana bildiğin bir yemek buluruz."

Bakırköy'de Defne'nin sokağına girdiklerinde üzerine büyük bir Türk

bayrağı asılmış apartmanın önünde park yeri bulamadılar.

"İnsanlar Ay'a gitmeyi öğrendi," dedi Defne, "ama buraya nasıl park edileceğini hâlâ öğrenemediler."

Mad biraz ilerleyip geri döndü, köşedeki boşluğa girdi. Motoru kapattığında karşı kaldırımdan geçen iki kişinin sesi duyuldu. Defne emniyet kemerini çıkardı ama inmedi.

"Yukarı gelmek ister misin?"

Mad ona baktı. Defne gülümsüyordu.

"Biraz daha otururuz. Kahve yaparım."

"Geç oldu."

"Yarın cumartesi. Erken kalkmayacağız."

"Biliyorum."

"Öyleyse?"

"Anneannem evde yalnız," dedi Mad. "İyice yaşlandı. Geç kalınca merak ediyor. Dönmemi beklediğini biliyorum."

"Telefon ettin mi?"

"Telesekretere mesaj bıraktım. Belki telefonun şarjı bitmiştir."

"Belki uyumuştur."

"Olabilir."

Defne bir süre yüzüne baktı. "Sen de onu merak ediyorsun."

"Evet."

"Bunu söyleyebilirsin."

"Söyledim zaten."

"Hayır. Bana onun seni merak ettiğini söyledin."

Mad düşündü, sonra başını salladı. "Haklısın. Ben de onu merak ediyorum."

"Tamam," dedi Defne gülümseyerek. "Git o zaman."

Birbirlerini öptüler. Defne çantasını aldı.

"Yarın görüşecek miyiz?"

"Tabii."

"Bu kez doktora başvurusu bahanesi istemiyorum."

"Bahane değil."

"Dostun Adem'e söyle. Beni de hatırlatsın."

"O zaten her şeyi hatırlatıyor."

"Benim yerime de hatırlatsın."

Defne apartmanın kapısına yürüdü, dönüp el salladı. Mad onun içeri girmesini bekledi. Sonra motoru çalıştırıp Samatya yönüne, sahil yoluna çıktı.

Radyoda kısa bir haber bülteni başladı. Sunucu, Ay'a yaklaşma ola-

sılığı bulunan gökcisminin yörüngesine ilişkin yeni gözlemlerden söz ediyordu. Farklı araştırma merkezleri henüz kesin sonuca ulaşmamıştı. Mad radyoyu kapattı. Baran'ın Apophis şakası, Ece'nin şehirlerden söz edişi ve tatlı tabağını korumaya çalışan arkadaşları aklına gelince gülmüsedti.

Kırmızı ışıktaki durduğunda binaların arasından Ay'ı gördü. Önünden ağır ağır bulutlar geçiyordu. Arkadaki aracın kornasıyla ışığın yeşile döndüğünü fark edip hareket etti.

Telefonu konsoldaki yuvasında aydınlandı. Adem'den bir hatırlatma gelmişti.

Doktora başvurusunun tamamlanması yarın akşam için planlandı.

Mad bildirime baktı, sonra gözlerini yeniden yola çevirdi.

Bu kez ertelemedi.

4. Bölüm

Mad cumartesi sabahı geç uyandı. Yüzünü yıkayıp mutfağa geçti. Anneannesinin odasından ses gelmiyordu. Çayı demledi, sofraya iki fincan koydu ve ekmeğine tereyağı sürerken koridora seslendi.

"İhtiyar, kahvaltı hazır!"

Cevap gelmeyince bir fincana daha çay doldurdu.

"Ben başladım. Çay soğumadan gel!"

Bir süre sonra ekmeğini tabağa bıraktı. Müzeyyen bazen geç kalkardı ama seslendiğinde mutlaka bir karşılık verirdi. Yatak odasının kapısına gidip dinledi, ardından hafifçe vurdu.

"Anneanne, çay soğudu."

Kapıyı araladığında içerisi karanlıktı. Işığı yaktı. Yatak boştu. Perdeleleri açıp pencereden sokağa baktı. Müzeyyen görünmüyordu. Banyoyu, ardından çalışma odasını kontrol etti. Masadaki kitaplar, kâğıtlar ve üç kalın dosya yerindeydi. Her zamanki gibi bir not bırakılmamıştı. Koridordaki kablosuz telefonun kırmızı ışığı yanıp sönüyordu; şarjı azalmıştı. Telefonu yuvasına koydu.

Mutfağa döndüğünde iştahı kalmamıştı. Bulaşıkları makineye yerleştirdi, odasına geçip yatağın kenarına oturdu.

"Dostum, Defne'yi ara."

Telefonun ekranında arama başladı.

"Alo, canım," dedi Defne.

"Öğleden sonra buluşalım mı?"

"Çamaşırları çıkarıyordum, daha kahvaltı etmedim. Meşhur börekçi-

ye gideceksek erken de çıkarım.”

“Bir saate sendeyim.”

Mad, Defne’yi Bakırköy’deki evinden alıp börekçiye götürdü. Önceki akşamdan ve hafta sonu planlarından konuşmuşlardı. Defne bir süre sonra çatalını bıraktı.

“Bugün durgunsun. Hep ben konuşuyorum. Sen evet, hayır diyor-sun.”

“Anneannemi düşünüyorum.”

“Ne oldu, hasta mı?”

“Hayır. Evde yoktu.”

“Bir yere gitmişti.”

“Genelde haber verir ya da not bırakır.”

“Belki arkadaş edinmiştir. Onun da biraz ilgiye ihtiyacı vardır.”

“Şakanın sırası değil.”

“Özür dilerim.” Defne yüzüne baktı. “Cep telefonundan arasana.”

“İhtiyar biraz eski kafalı. Cep telefonu kullanmaya ikna edemedim.”

“Belki şimdi eve dönmüştür.”

Mad hemen ev numarasını aradı. Telefon uzun uzun çaldı, açan olmadı. Defne elini tuttu.

“Canını sıkma. Dönünce sana kızacak, biliyorsun.”

Mad hafifçe gülümsedi. “Büyük ihtimalle.”

Yolların hafta sonu daha sakin olmasından yararlanıp Anadolu yakasına geçtiler, Şile yoluna yöneldiler. Denizi gören yüksek bir yamaca çıktıklarında rüzgâr sertleşmişti. Defne Mad’a sokulup kolunun altına girdi.

“Yarın Yalova’ya gitmem gerekiyor,” dedi.

“İstersen bırakırım.”

“Hayır, bizimkileri bilirsin. Yine nikâh, evlilik, bir sürü soru. İkimizi de sıkıştırırlar.”

“Haklısın. Pazar günü yapılacak en kötü şey, sevgilinin ailesi tarafından sorguya çekilmek.”

“İşine geliyor tabii.”

Mad gülerken yanağından öptü. Bir süre denizi seyrettiler. Ardından geç olmadan bir şeyler yiyip İstanbul’a döndüler.

Defne’yi evine bıraktıktan sonra Samatya’ya vardığında hava karar-mak üzereydi. Apartmanın merdivenlerini çıkarken Müzeyyen’in sesini duyacağını umdu. Kapıyı açıp bekledi. Ev sessizdi. Çalışma odasına baktı; kablo-suz telefon şarj yuvasında bıraktığı gibi duruyordu.

O gece yatağa kaygıyla uzandı. Anneannesinin kendi isteğiyle bir

yere gittiğini düşünmek istiyordu. Yine de gözlerini kapattığında boş yatak aklına geliyordu.

Pazar sabahı erkenden uyandı. Koridoru dinledi, sonra Müzeyyen'in odasına gitti. Yatak hâlâ düzgünce örtülüydü. Çalışma odasındaki kitaplar, gözlük ve dosyalar da yerinden oynamamıştı. Mutfakta çay demleyip masaya oturduğunda alışkanlıkla ikinci fincanı çıkardığını fark etti. Kendi hâline gülümsedi ama fincanı kaldırmadı.

Müzeyyen zaman zaman araştırma toplantılarına gider, eski öğrencileriyle saatlerce görüşürdü. Bir defasında konferans hazırlıkları için iki gün uzak kalmış, döndüğünde Mad'ın merakını gereksiz bulmuştu. Yaşına rağmen kendi hayatını istediği gibi düzenlemekten vazgeçmemişti. Belki yine böyle bir iş çıkmıştı. Ama bu kez geride tek satır not bile yoktu.

Çalışma masasındaki takvime ve kâğıtlara baktı. Üç kalın dosya üst üste duruyordu. İçlerinde bir işaret aramayı düşündü, sonra vazgeçti. Müzeyyen çalışmalarına izinsiz karışılmasından hoşlanmazdı.

Ev numarasını yeniden çevirdi. Koridordaki telefonun çaldığını duyunca aramayı kapattı. Cihazın çalıştığından emindi. Sorun, cevap verecek kimsenin bulunmamasıydı.

Öğleye doğru Defne aradı. Yalova'ya ulaşmış, ailesiyle kahvaltı etmişti.

"Anneannen döndü mü?"

"Henüz değil."

"Mad, bu biraz tuhaf olmaya başlamadı mı?"

"Bazen birkaç gün uzak kalıyor. Daha önce de olmuştu."

"Ama bu kez nereye gittiğini bilmiyorsun."

"Biliyorum. Yani bilmediğimi biliyorum."

"Sen şimdi felsefe yapma."

Mad gülümsedi.

"Biraz daha bekleyeceğim. Muhtemelen bugün döner."

"Dönmezse?"

"Arkadaşlarını ararım. Gerekirse anneme sorarım."

"Anneni şimdi de arayabilirsin."

"Boş yere telaşlanmasını istemiyorum. Anneannemi tanırsın, bir yere gitmek için kimseden izin almaz."

"İzin almak başka, haber vermek başka."

Mad karşı çıkamadı. "Akşama kadar bekleyeyim."

Telefonu kapatınca pencerenin önüne geçti. Samatya'da güneşli bir pazar günüydü. Aileler çocuklarıyla yürüyor, insanlar alışveriş poşet-

leriyle evlerine dönüyordu. Sahile inip biraz dolaşmayı düşündü. Sonra vazgeçti. Müzeyyen gelirse evde bulunmak istiyordu. Anneanesi anahtarıyla girebilirdi elbette, ama Mad ona neden haber vermediğini hemen sorabilmek istiyordu.

Öğleden sonra doktora başvurusunu açtı. Araştırma önerisini birkaç kez okudu, aynı paragrafın başına dönüp durdu. Ne okuduğunu hatırlamadığını fark edince dosyayı kapattı. Adem'in hatırlatması ekranda belirdi. Bildirimi gördü, cevap vermedi.

Mutfağa geçip yemek hazırlamaya başladı. Apartmanın kapısının açıldığını duyunca bıçağı bıraktı. Asansörün sesi ve ardından ayak sesleri geldi. Koridora çıkıp bekledi; sesler üst kata yöneldi. Biraz sonra kapı zilini duyduğunu sandı. Kimse yoktu.

Kendi davranışına kızdı. Müzeyyen onu böyle görse mutlaka alay ederdi. Dünyanın çeşitli ülkelerinde tanıdıkları olan, yıllardır tek başına seyahat eden bir kadındı. Nerede olduğunu bilmemek mutlaka başına kötü bir şey geldiği anlamına gelmiyordu.

Yemeğe oturdu ama karşısındaki boş sandalyeye bakmaktan kendini alamadı. Cuma gecesi burada çay içmişlerdi. Müzeyyen doktora başvurusuyla uğraşmış, sonra dosyalarına dönmüştü. Bir yere gideceğini söylemiş miydi? Hatırlayamadı. Birkaç lokmadan sonra kalktı.

Öğleden sonra eski öğrencilerinden ikisini aradı. Biri hocasıyla haftalardır görüşmediğini, diğeri son zamanlarda bir araştırmayla uğraştığını duyduğunu söyledi. İkisinin de nerede olduğundan haberi yoktu. Görüşmelerin başında olağan bir seyahatten söz eden Mad, son telefonu kapattığında bu açıklamasına eskisi kadar inanmıyordu.

Bir ara Müzeyyen'in bilgisayarını açmayı düşündü. Mesajlarında bir adres veya randevu bulunabilirdi. Fakat izinsiz yazışmalarını okumak istemedi. Döndüğünde anneannesine bunu nasıl açıklayacaktı? Bilgisayara dokunmadı.

Akşamüstü Defne yeniden aradı. Yalova'dan dönmek üzereydi.

"Bir haber var mı?"

"Yok. Birkaç kişiyi aradım, onlar da bilmiyor."

"İstersen yanına geleyim."

"Yorulmuşundur. Belki birazdan gelir."

"Bütün günü onu bekleyerek mi geçirdin?"

"Sayılır."

"Hiç dışarı çıkmadın mı?"

"Hayır."

Defne'nin sesi yumuşadı. "Merak ediyorsun."

“Evet.”

“Bunu söylemek zor değil, değil mi?”

Mad istemeden gülümsedi. “Değil.”

“Yarın da dönmezse polise haber ver.”

“Tamam.”

“Ciddiyim.”

“Ben de.”

Telefonu kapattıktan sonra mutfağı topladı, salonun penceresini açtı. Karşı apartmanların Türk bayrakları asılı pencerelerinde ışıklar yanmaya başlamıştı. Müzeyyen’in yatak odasına yeniden baktı. Komodin-deki kitap, gözlük kabı ve su bardağı yerindeydi. Giysilerinin hangilerini götürdüğünü, bir çanta eksik olup olmadığını anlayamıyordu.

Aynı evde yaşadıkları hâlde anneannesinin günlük alışkanlıklarının ne kadar azını bildiğini ilk kez düşündü. Birlikte yemek yiyip şakalaşılıyor, bazen saatlerce konuşuyorlardı. Ama Müzeyyen’in kimlerle düzenli görüştüğünü, son haftalarda hangi toplantılara katıldığını hiç sormamıştı. Şimdi nereden başlayacağını bilmiyordu.

Gece yatağa uzandığında telefonunu yanı başına koydu. Koridordan ses gelince doğruldu; buzdolabının motoru çalışmıştı. Ayfer’i aramayı düşündü. New York’ta henüz akşamdı ama annesi hastanedeydi. Ona iki gündür Müzeyyen’i bulamadığını nasıl söyleyecekti?

Telefonu yerine bıraktı. Bir süre sonra koridora çıkıp anneannesinin odasına baktı. Yatak boştu. Işığı yakmadan kapıyı usulca kapattı. Sabah da dönmemiş olursa artık yalnızca beklemeyecekti.

“İyi geceler, dostum,” dedi.

“Sana da dostum.”

Yine de uzun süre uyuyamadı.

Pazartesi sabahı KUTTAM’da Baran’la verileri incelerken Dr. Aylin yanlarına geldi.

“Geçen haftaki analizleri tamamlayabildiniz mi?”

“Büyük bölümünü bitirdik. Son kontrolleri yapıyoruz.”

“Öğleden sonra raporu görmek istiyorum. Doktora başvurunun da unutmama.” Aylin yüzüne baktı. “İyi misin sen?”

“İyiyim.”

“Pek öyle görünmüyorsun.”

Mad bir an sustu. “Anneannemden iki gündür haber alamıyorum.”

“Nasıl yani?”

“Cumartesi sabahı evde yoktu. Bazen araştırmaları için şehir dışına çıkar ama bu kez haber vermedi.”

"Telefonu?"

"Cep telefonu kullanmıyor. Ev telefonunu açan yok. Birkaç tanıdığına sordum, onlar da bilmiyor."

"Annenin haberi var mı?"

"Henüz söylemedim. Boş yere telaşlandırmak istemedim."

Aylin boş sandalyeye oturdu. "Mad, anneannen kaç yaşında?"

"Çok yaşlı. Ama sağlığı yerinde, kendi işlerini yapıyor."

"Yine de bu kadar süre haber alamaman normal değil. Önce onu bulmaya çalış. Rapor bekleyebilir."

"İşleri yarım bırakmak istemiyorum."

"Baran devam eder."

"Ben hallederim," dedi Baran. "Sen git."

Mad son kontrole bir kez daha baktı. Hangi sütunda kaldığını hatırlamıyordu. Baran bunu fark etti.

"Mad, sen bugün burada değilsin."

"Buradayım işte."

"Bedenin burada. Aklın başka yerde."

Mad ekranı kapattı. "Galiba haklısın."

Defne laboratuvarda bir araştırmacıyla konuşuyordu. Mad'ı kapıda görünce yanına geldi.

"Ne oldu? Haber mi var?"

"Hayır. Hâlâ dönmedi."

"Anneni aradın mı?"

"Henüz değil."

"Artık aramalısın. Birlikte çıkalım."

"Senin çalışman var."

"Sonra yaparım."

Koridorda yürürlerken Defne Müzeyyen'i en son ne zaman gördüğünü sordu. Mad cuma gecesi birlikte çay içtiklerini anlattı. Önce her zamanki gibi olduğunu söyledi, sonra birden durdu. Genetik araştırmasının konusunu duyduğunda anneannesinin ciddileştiği aklına geldi.

"Biraz dalgındı," dedi.

"Ne hakkında?"

"Bilmiyorum. Dosyalarıyla uğraşıyordu."

Defne elini tuttu. "Önce eve gidelim."

Topkapı'dan Samatya'ya dönerlerken Mad yeniden birkaç numara aradı. Müzeyyen'in eski öğrencilerinden biri haftalardır görüşmediklerini söyledi; bir başkası araştırmasını biliyor ama kimlerle buluştuğunu bilmiyordu.

"İlginç," dedi Mad telefonu kapatınca.

"Nesi?"

"Anneannemle aynı evde yaşıyorum. Ama ne yaptığını doğru dürüst bilmiyorum."

"İnsan bazen en yakınındakilerin hayatını da bütünüyle bilmiyor."

Apartmana girdiklerinde yine sessizlik vardı. Mad kapıdan seslendi.

"Anneanne!"

Cevap gelmedi. Defne ayakkabılarını çıkarıp çalışma odasına girdi. Duvarlardaki resimlere, raflardaki tarihî eser ve arkeolojik numunelere baktı.

"Küçük bir müze gibi."

Masada kitaplar, eski belgeler, kil tablet çizimleri ve üç kalın dosya duruyordu.

"Bunlar ne?"

"Yazdığı kitaplar."

"Üç kitap mı?"

"Öyle görünüyor."

"Sen okudun mu?"

"Birkaç sayfa. Çok eski zamanlardan söz ediyor. Pek ilgimi çekmedi."

Yatak odasındaki dolabı, banyodaki ilaç kutularını kontrol ettiler. Mad hangi kıyafetin veya çantanın eksik olduğunu bilmiyordu. İlaçlar yerindeydi, ama bazılarının ne zamandan beri orada durduğunu da söyleyemiyordu.

"Yalnızca kendi isteğiyle gittiğini varsayamayız," dedi Defne.

"Ben de artık öyle düşünmüyorum."

Salona döndüler. Ev telefonu çalışıyordu; arama kayıtlarında dikkate değer bir şey yoktu. Defne karşısına oturdu.

"Anneni arayalım."

Mad, New York'taki saati düşündükten sonra numarayı çevirdi. Ayfer uykulu bir sesle açtı.

"Mad? Hayırdır oğlum?"

"Günaydın anne. Nasılsın?"

"Bugün daha iyiyim. Hemşireyi bekliyorum. Doktor yakında taburcu olabileceğimi söyledi. Sen nasılsın? Kendine bakıyor musun?"

Mad sustu. "Anneannemden haberin var mı?"

Ayfer'in sesi değişti. "Ne haberi?"

"Cumartesiden beri evde yok. Nerede olduğunu bilmiyorum."

"İki gündür nerede olduğunu bilmiyorsun da şimdi mi söylüyorsun bana?"

"Önce döneceğini düşündüm."

"Annemin ara sıra çlgınlıkları oluyor, umarım bu da onlardan biridir." Birkaç saniye sustu. "En son ne zaman konuştunuz?"

"Cuma gecesi. Her zamanki gibiydi."

"Ben de arayabileceğim kişileri arayayım. Sen hastaneleri araştır. Ge-
rekirse hemen polise git. Bir gelişme olursa bekletmeden ara."

"Söz, anne."

Mad telefonu kapattı.

"Annemin de haberi yok."

"Önce komşulara soralım," dedi Defne.

Karşı komşu Müzeyyen'i birkaç gün önce görmüştü. Alt kattaki yaşlı çift de bir şey bilmiyordu. Girişteki görevli hafta sonu çıkıp çıkmadığını hatırlayamadı. Güvenlik kameralarının incelenmesi için yetkililere baş-
vurmalarını önerdi. Ardından hastaneleri aradılar. Kimi görevliler başka bir birime yönlendirdi, kimileri telefonda bilgi veremeyeceklerini söyle-
di. Sonuç alamadılar.

"Mad," dedi Defne, "artık resmî başvuru yapmamız gerekiyor."

Mad itiraz etmedi. Müzeyyen'in kimlik bilgilerini ve bir fotoğrafını hazırladı. Birlikte yakındaki polis merkezine gittiler. Binanın ön cephe-
sinden büyük bir Türk bayrağı sarkıyordu.

Görevli Müzeyyen'in yaşını, sağlık durumunu ve en son ne zaman görüldüğünü sordu. Mad bildiklerini anlattı.

"Kaç yaşında oluyor? Vay be! Onun yaşında insan sokağa çıkabilir mi?"

Mad fotoğrafı gösterdi.

"Fotoğrafta çok da yaşlı görünmüyor."

"Daha önce haber vermeden ayrıldığı oldu. Ama bu kez kimse nere-
de olduğunu bilmiyor. Başına bir iş gelmesinden korkuyoruz."

"Son gördüğünüzde ne giymişti?"

Mad düşünmeye başladı. Müzeyyen'in gözlüğünü düzelttiğini, ken-
disine kızar gibi yapıp sonra güldüğünü hatırlıyordu. Giysileri ise gözü-
nün önüne gelmiyordu.

"Tam hatırlamıyorum."

Görevli sorularını sürdürdü. Mad cevaplayabildiklerini cevapladı. Ka-
yıp başvurusu alındı; bilgi edinilirse haber verileceği söylendi.

Dışarı çıktıklarında hava kararıyordu. Defne Mad'ın koluna dokundu.

"Bir şeyler yiyelim."

"İştahım yok."

"Bütün gün doğru dürüst bir şey yemedin."

Mad arabaya yöneldi. "Senin de günün benim yüzümden geçti."

"Benim günümü düşünme şimdi. Sevgilinin ben senin. Bir sorun olduğunda yanında olmam normal."

"Biliyorum."

"Bugün çok fazla biliyorsun."

Mad bu kez güldü. Yakındaki küçük bir lokantaya girip bir çorba söyledi. Defne de yemek aldı. Mad ara sıra telefonuna bakıyordu. Ayfer'in mesajı gelmişti; onun görüştüğü kişiler de Müzeyyen'den haber almamıştı.

"Bir haber olursa arayacaklar," dedi Defne.

"Biliyorum."

"Telefonuna bakıp durman değiştirmiyor bunu."

Mad telefonu masaya bırakıp birkaç kaşık daha çorba içti.

Yemekten sonra birlikte Samatya'daki eve döndüler. Defne çay hazırladı. Mad çalışma odasının kapısında bir süre durdu, Müzeyyen'in boş sandalyesine ve masadaki gözlüğe baktı. Defne iki fincanla gelince kapıyı kapatıp salona geçtiler.

"İstersen bu gece kalabilirim," dedi Defne.

"Gerek yok. Yarın senin de işin var."

"İş önemli değil."

"Biliyorum. Sağ ol."

Bir süre gündelik şeyler konuştular. Defne ertesi gün laboratuvarında yapılacak çalışmaları anlattı. Mad dinliyordu ama bakışları sık sık koridora kayıyordu. Gece ilerleyince Defne taksi çağırdı. Mad onu kapıya kadar geçirdi.

"Haber alırsan ara," dedi Defne. "Saat kaç olursa olsun."

"Ararım."

Birbirlerini öptüler. Defne gittikten sonra ev yeniden sessizleşti.

Mad fincanları mutfağa taşıırken Müzeyyen'in hep kullandığı fincanı gördü. Sapının kenarında küçük bir çatlak vardı. Ona birkaç kez yenisini almayı önermiş, anneannesi eskisini sevdiğini söylemişti. Fincanı eline alıp baktı, sonra yerine bıraktı.

Çalışma odasına geçti. Üç kalın dosya yine masadaydı. Sandalyeyi çekip oturdu ama hiçbirini açmadı. Telefonu titredi.

Doktora başvurusunun tamamlanması gerekiyor.

Mad ekrana baktı. Birkaç gün önce olsa dosyasını hemen açıp çalışmaya başlardı. Şimdi bilgisayarını düşünmek bile istemiyordu.

"Adem, başvuru hatırlatmalarını şimdilik kapat."

"Hatırlatmalar duraklatıldı."

Telefonunu masaya bıraktı. Müzeyyen'in gözlüğünü eline alıp kapalı kitabın üzerine koydu. Pencereden dışarı baktı. Karşı apartmanın bayrak asılı pencerelerinde ışıklar yanıyordu. Bir adam alışveriş torbalarıyla binaya girdi.

Yatak odasına geçti. Yorgan düzgün, yastık yerindeydi. Cumartesi sabahı bu kapıyı ilk açtığında Müzeyyen'in birazdan döneceğinden neredeyse emindi. Artık emin değildi.

Kendi odasına dönüp telefonunu yanına koydu, sesini açık bıraktı. Ara sıra koridordan ayak sesi duyduğunu sanıyor, başını kaldırıp dinliyordu. Dışarıda bir araç geçiyor, üst kattan sesler geliyordu. Müzeyyen'in odasından hiçbir ses gelmiyordu.

"İyi geceler, dostum."

"Sana da dostum."

5. Bölüm

Salı sabahına gelindiğinde Müzeyyen'in yokluğunun üzerinden üç gün geçmişti. Mad artık eve döndüğünde onu çalışma masasının başında bulacağına eskisi kadar inanmıyordu. Yine de çıkmadan önce anneannesinin yatak odasına baktı, mutfaktaki kablosuz telefonun çalıştığını kontrol etti. Kapıyı kilitlerken birkaç saniye bekledi, sonra merdivenlere yöneldi.

Araştırma merkezinde Baran bilgisayarının başındaydı. Önceki gün yarım kalan analiz dosyası açıktı. İki örnek grubunu yeniden karşılaştırmış, hazırlama serilerinden kaynaklanan farklılıkları ayrı bir tabloda toplamıştı.

"Dünkü raporu Aylin Hoca'ya gönderdim," dedi. "Yalnızca şu üç örneği yeniden kontrol etmemiz gerekiyor."

Mad yanına oturdu. Baran'ın söylediği kayıt numarasını yanlış satırda aradı. Hatasını düzeltti ama birkaç dakika sonra aynı şeyi tekrarladı.

"Sen bugün de kendinde değilsin."

"Biraz uykusuzum."

"Anneannenden haber yok mu?"

Mad başını iki yana salladı.

"Polise gitmişsin?"

"Evet. Ama onlar da aramadılar."

"Sen arasana."

"Arayacağım."

Mad ekrandaki sayılara baktı. Birkaç gün önce aynı tablonun ba-

şında saatler geçirmiş, küçük bir farklılığın nedenini bulduğunda heyecanlanmıştı. Şimdi önünde onlarca sonuç vardı ve hiçbirini merak etmiyordu. Hatasını fark etmeseydi yanlış bir rapor gönderebileceğini düşündü. Çalışmaya devam etmek yerine dosyayı kapattı. Telefonunu alıp polis merkezini aradı. Başvuru numarasını verdikten sonra ilgili birime bağlandı.

"Müzeyyen Uslu hakkında bir gelişme var mı?"

Görevli, anneannesini en son ne zaman gördüğünü yeniden sordu. Mad cuma gecesini, cumartesi sabahından beri haber alamadıklarını anlattı.

"Şu anda size aktarabileceğimiz yeni bir bilgi bulunmuyor," dedi görevli. "Bir gelişme olursa sizinle iletişime geçilecek."

"Üç gündür nerede olduğunu bilmiyoruz. Yaşlı bir kadın."

"Sizi anlıyorum. Yeni bilgiye ulaşırsak haber vereceğiz."

Mad teşekkür edip kapattı. Telefonu bir süre elinde tuttu. Görevlinin sakın sesi aklında kaldı; adam işini yapıyor, soruları cevaplıyor, fakat Mad'ın asıl öğrenmek istediği tek şeyi söyleyemiyordu. Baran ona baktı.

"Bir şey yok mu?"

"Yok."

"En azından başvurunla ilgileniyorlar."

Mad cevap vermedi. Artık Müzeyyen'in nerede olduğunu bilmeyen yalnızca kendisi değildi. Annesi, tanıdıkları ve polis de aynı sorunun cevabını arıyordu.

Öğleye doğru Ayfer'i aradı. New York'ta sabahtı. Annesi görüntülü görüşmeyi açtığında saçları dağınıktı; arkasında uzun, beyaz bir koridor görünüyordu.

"Bir haber var mı?"

"Yok anne. Polisle konuştum."

"Ben de birkaç kişiyi aradım. Kimse bilmiyor."

Ayfer sustu. "Anneannenin başına bir şey gelmiş olmasın, Mad."

"Bilmiyorum."

"Onu tanıyorum. Bazen kimseye danışmadan karar verir. Ama bu kadar uzun süre haber vermemesi..."

Mad annesinin ağlamamak için sustuğunu düşündü. Ayfer hasta hâliyle New York'ta oradan oraya telefon ediyordu. Onu rahatlatmak istiyordu, ama elinde annesine verebileceği bir güvence yoktu.

"Belki bir araştırma işi için gitmiştir."

"Öyleyse neden söylemedi?"

Cevap veremedi. Ayfer, Hamit'in de endişelendiğini söyledi. İstanbul'a

gelmeyi düşündüğünü ekleyince Mad şimdilik beklemesini istedi.

"Yalnız kalma. Defne gelsin yanına."

"Görüşüyoruz anne."

"Mad..."

"Efendim?"

"Bir şey öğrenirsen benden saklama."

"Saklamam."

"Seni seviyorum, oğlum."

"Ben de seni."

Telefonu kapattığında son sözler aklında kaldı. Müzeyyen'in başına kötü bir şey gelmiş olabileceğini kendisi de düşünüyordu. Fakat bunu annesine söyleyememişti. Korktuğu ihtimali dile getirirse daha gerçek olacakmış gibi geliyordu.

Hamit'i aradı. Ağabeyi, Ayfer'in mesajını aldığını söyledi. Mad cuma gecesinden başlayarak olanları anlattı. Hamit onun sözünü kesmeden dinledi; cuma gecesi içilen çayı, cumartesi sabahı boş bulunan odayı, pazar gününü ve pazartesi yapılan kayıp başvurusunu tek tek öğrendi. Sonra Müzeyyen'in sağlık durumunu, gideceğini söylediği bir yer olup olmadığını, evde eksik eşya fark edilip edilmediğini sordu.

"Her şey bıraktığı gibi," dedi Mad.

"Ben de tanıdıklarına sorarım. Sen polisle bağlantıyı sürdür. Annemle de konuşurum."

"İstanbul'a gelmeyi düşünüyor. Kendisi de hasta, yolculuk etmesini istemiyorum."

"Şimdilik beklemesini söylerim."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Bilmiyoruz. Kendi isteğiyle gitmiş olabilir. Ama üç gündür haber alınamamasını hafife alamayız."

Mad ağabeyinin sakinliğine tutundu. Hamit eskiden beri böyleydi. Onu hemen teselli etmeye çalışmaz, önce ne olduğunu anlamak isterdi. Bu tavrına kimi zaman kızar, bütün soruların arasında tek bir teselli sözü duymak isterdi. Şimdi ise Hamit'in sorularının durumu ciddiye aldığını gösterdiğini biliyordu.

Görüşme bittiğinde pencereden bahçeye baktı. Çalışanlar gelip gidiyor, girişte iki kişi konuşuyor, bir görevli arabasından çanta indiriyordu. Herkesin hayatı olağan akışında sürüyordu.

Defne kapıda görüldü. Yanına gelip oturdu, elini onun elinin üzerine koydu.

"Polisten haber var mı?"

"Yok. Annemle ve Hamit'le de konuştum."

Ekrandaki analiz tablosuna baktı.

"Bugün çalışabilecek durumda değilsin."

"Galiba."

"Eve gitmek ister misin?"

"Evet. Biraz erken çıkacağım."

"Ben de geleyim mi?"

"Senin işin var. Dün de bütün gün benimle uğraştın."

"Uğraşmadım. Yanındaydım."

Mad hafifçe gülümsedi. "Biliyorum."

"Yalnız kalınca daha kötü düşünüyorsun."

"Belki. Ama evde olmak istiyorum. Anneannem dönerse..."

Defne onu daha fazla zorlamadı.

"Eve vardığında haber ver. Bu kez unutma."

"Unutmam."

Eğilip yanağından öptü. Aylin erken çıkmasına itiraz etmedi; Baran da kalan kontrolleri tamamlayacağını söyledi.

Mad Topkapı'dan Samatya'ya dönerken trafik ağırdı. Birkaç kavşakta uzun süre bekledi. Normalde radyoyu açar, haberleri dinler ya da Adem'e mesajlarını okuturdu. Bu kez hiçbirini yapmadı. Ekranda kaçırıldığı bir arama var mı diye bakıyor, ışık değişince telefonu bırakıyordu. Eve yetişmek istiyordu, ama oraya vardığında neyle karşılaşacağını da bilmiyordu. Apartmanın önünde yukarı baktı. Müzeyyen'in çalışma odasının perdeleri açıktı. Bir an bunu iyiye yormak istedi; sonra kadın evdeyken de perdeleri çoğu zaman açık bıraktığını hatırladı.

Kapıyı açar açmaz seslendi:

"Anneanne?"

Cevap yoktu. Salondaki koltuk boştu. Çalışma odasının kapısını açtı. Kitaplar, notlar ve üç kalın dosya yerindeydi. Müzeyyen dönmemişti.

Defne'yi aradı.

"Alo canım. Eve vardın mı?"

"Evet."

"Anneannen?"

"Yok."

Bir süre sessizlik oldu.

"Kötü bir şey olsaydı belki şimdiye kadar haber almış olurduk," dedi Defne.

"Bunu bilmiyoruz. Yaşlı bir kadın; bir yerde rahatsızlanmış, yardıma ihtiyaç duymuş olabilir."

"Seni biraz rahatlatmak istedim."

"Biliyorum. Ama bütün ihtimalleri unutamıyorum."

"En kötüsünü düşünerek kendini tüketme. İstersen akşam geleyim."

"Bugün biraz yalnız kalmak istiyorum."

"Emin misin?"

"Evet. Dinlenirim."

"Peki. Ama bir şey olursa ara. Bir de yemek ye."

"Sen de annem gibi konuşmaya başladın."

"Bunu akşam ne yediğini sorunca anlayacağız."

Mad istemeden güldü. Telefonu kapattıktan sonra bir süre evin seslerini dinledi. Üst kattaki ayak sesleri, sokaktan geçen otomobiller, arada duyulan bir kapı gıcirtısı... Müzeyyen'in çalışma odasından gelen kâğıt hışırtısı, mutfaktan seslenişi ve geceleri yanan masa lambasının çevresindeki küçük hareketler yoktu artık.

Çalışma odasına geçti. Kitaplıklar, eski fotoğraflar ve kil tablet çizimleri çocukluğundan beri tanıdıktı. Küçükken bazen kapıda durup Müzeyyen'in işi bitirmesini beklerdi. Duvarın alt raflarında eski şehirleri gösteren resimli kitaplar vardı. Müzeyyen, yıkılmış duvarların ve toprak altından çıkarılan eşyaların ne işe yaradığını anlatırdı. Mad ise çoğu zaman hayvan figürlerine bakardı. Yağmurlu bir okul gününden sonra yine böyle beklediği bir akşamı hatırladı.

"Ne yapıyorsun?" diye sormuştu.

"Yazı okuyorum."

Kâğıttaki işaretleri incelemişti. "Bunlar harf değil ki!"

"Senin bildiğin harfler değil."

"Kim yazmış?"

"Çok eski insanlar."

"Ne kadar eski?"

"Senin doğumundan çok önce."

Mad kızmıştı. Anneannesi her eski şey için aynı cevabı veriyordu.

"Ne kadar önce?"

Müzeyyen gülerken onu kucağına almış, bir işareti göstermişti. Mad önce havada, sonra boş bir kâğıtta ona benzeyen şekiller çizmişti. Kadın gülüp kâğıdı masasının bir köşesine koymuştu. Şimdi o kâğıdın hâlâ durup durmadığını merak etti.

Başka bir gün okulda arkadaşlarıyla tartıştığı için üzgün dönmüştü. Müzeyyen nedenini sorunca anlatmak istememiş, kadın da ısrar etmemişti. Mutfığa geçip birlikte yemek hazırlamışlardı. Mad sebzeleri doğrarken olup biteni kendiliğinden anlatmıştı. Anneannesi onu dinlemiş,

sonra arkadaşının neden öyle davranmış olabileceğini sormuştu. Mad kendi haklılığından öylesine emindi ki başka bir cevap düşünememişti. Sonunda tartışmayı bırakmış, yemeğin tuzunu fazla kaçırdıkları için ikisi de gülmüştü. Bir keresinde eski bir tablet üzerindeki işareti kuşa benzetmiş, anneannesini kuş olmadığına onu ikna edememişti. Mad kendi çizdiği kuşu gösterip tartışmayı kazanmış saymıştı.

Bu anıları hatırlarken yüzünde küçük bir gülümseme belirdi. Müzeyyen'le hayatı yalnızca eski uygarlıklar ve kitaplardan ibaret değildi. Okuldan dönüşler, yemekler, hafta sonu gittikleri parklar, kitapçıların önünde geçirilen saatler ve küçük anlaşmazlıklar vardı. Yaşlandıkça bazı işlerde zorlanıyor, yine de alışkanlıklarından vazgeçmiyordu. Mad bazen dinlenmesini ister, Müzeyyen ise kendi işlerine karışmamasını söylerdi.

Masaya yaklaştı. Üç kalın dosya üst üste duruyordu. Müzeyyen son yıllarda vaktinin çoğunu bunlara ayırmıştı. Eski bir öğrencisinin hayatını yazdığını söylemiş, birkaç sayfayı Mad'a da vermişti. Mad ilk satırları okumuş, çok eski zamanlarda geçen hikâyeden sıkılmıştı. Sonra fırsat bulamadığını söylemişti.

Aslında fırsatı olmuştu.

Bir veri tablosundaki küçük farkları bulmak için bütün akşamını harcayabiliyordu. Ama anneannesinin yıllarını verdiği metni okumaya birkaç saat ayırmamıştı. Müzeyyen'in bunu nasıl karşıladığını şimdi düşünüyordu. Kadın kızmamıştı; belki kırıldığını da belli etmemişti. Kendisi yıllarını verdiği bir araştırmayı sevdiği birine göstermek istese ve karşısındaki birkaç sayfadan sonra ilgisini kaybetse ne hissederdi? Mad bunu düşündüğünde elini dosyanın kapağından çekti. Anneannesinin kayboluşuyla bu ilgisizlik arasında bir bağ kurmuyordu. Yalnızca onu daha iyi tanımak için önünde duran fırsatı kullanmadığını görüyordu.

Dosyaların kenarları düzgünce hizalanmıştı. Aralarda el yazısıyla notlar ve küçük işaretler vardı. Mad en üsttekini aldı. Tanımadığı yer adlarına, insan isimlerine, alışık olmadığı dünyaya baktı.

"Bakalım ihtiyar," diye mırıldandı. "Neler yazmışsın?"

Dosyayı salondaki koltuğa bıraktı. Mutfakta buzdolabını açtı. Birkaç yumurta, biraz peynir, yarısı kullanılmış bir kavanoz ve birkaç sebze dışında yiyecek kalmamıştı. Ekmek kutusunda da yalnızca kurumuş iki dilim vardı. Dışarı çıkıp alışveriş yapmayı düşündü; sonra yeniden eve dönmek zorunda kalmak istemedi. Yakındaki pizzacıdan sipariş verdi. Su doldurup pencerenin önüne geçti. Karşı apartmanlarda ışıklar yanıyordu.

Telefonundaki asistanı açtı.

"Dostum, gelen faturaları kontrol et. Ödenmemiş olanları listele."

"Kontrol ediyorum. Ödenenlerle ödeme bekleyenleri ayıracağım."

"Kendime pizza söyledim. Sana da söyleyeyim mi?"

"Sağ ol dostum. Yemek yemeyen, masrafsız bir dost olduğumu biliyorsun."

"Senin hizmet sağlayıcına yılda ödediğim parayla pizza fırını açabilirim."

"Çok komiksin dostum."

"Memnun edilmesi gereken müşteri benim ama gülen sensin."

"Doktora başvurunu yeniden hatırlatmamı ister misin?"

"Şimdi dursun, dostum."

Mad koltuğa oturdu. Üç gündür bu evde yalnızca bekliyordu. Şimdi Müzeyyen'in yokluğunu düşünmekten başka bir şey yapabilecekti. Dosyayı okumak onun yerine geçmeyecek, kayboluşunu açıklamayacaktı; ama belki anneannesini daha iyi anlamasını sağlayacaktı. Kendisine daha önce anlatmak istediği şeyleri şimdi sayfalardan öğrenmek zorunda kalması canını acıttı. Üstelik Müzeyyen döndüğünde vereceği tepkiyi merak ediyordu. Yazdıklarına şimdiye kadar ilgisiz görünmesi, onu sevmediği anlamına gelmiyordu.

Dosyayı dizlerinin üzerine aldı.